



# PRZESTRZEŃ DLA PARTYCYPACJI

**Raport z konsultacji „Olsztyńskie jeziora i rzeki w mieście w kontekście aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyna**

**Olsztyn, 2018**

## Zamiast wstępu

O tym, jak rozmawiać o wspólnej przestrzeni uczyły się podczas czterech listopadowych spotkań przynajmniej trzy strony: zainteresowani i zaangażowani mieszkańcy Olsztyna, pracownicy urzędu miejskiego i prowadzący proces konsultacji – przedstawiciele organizacji pozarządowej Federacji Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa. Tempo, które sobie nadaliśmy, czyli tydzień w tydzień spotkanie, w którym uczestniczyło średnio 50-60 osób, zwiększało dynamikę dyskusji, mieszkańcy żywo uczestniczyli w temacie, zwłaszcza jeśli byli obecni na wszystkich czterech spotkaniach, a takich osób naprawdę nie brakowało. No właśnie, ale co właściwie było tematem tych spotkań i dlaczego wzbudzały takie zainteresowanie? Dość skomplikowany, wielopłaszczyznowy dokument, jakim jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyna”, a właściwie jego wycinek dotyczący akwenów wodnych w naszym mieście. Kwestie zagospodarowywać brzegi naszych jezior i rzek czy nie ingerować w przyrodę, stawiać nad brzegami akwenów budynki mieszkalne czy przeznaczyć teren na rekreację i turystykę wzbudziły niemałe emocje. Samorząd Olsztyna, chcąc nawiązać na ten temat dialog z mieszkańcami, przystąpił do współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój projektu „Przestrzeń dla partycypacji”, realizowanego przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” wspólnie z Fundacją Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Fundacją Napraw Sobie Miasto, Pracownią Zrównoważonego Rozwoju oraz Związkiem Miast Polskich - organizacje, które mają duże doświadczenie w prowadzeniu procesów partycypacyjnych w obszarze przestrzeni publicznych i posiadające w swoich zespołach ekspertów z zakresu partycypacji obywatelskiej, urbanistyki, socjologii i ochrony środowiska. Celem projektu było wsparcie samorządów w konsultowaniu dokumentów planistycznych przy aktywnym udziale mieszkańców.

Uczestnictwo w spotkaniach warsztatowych, praca w małych grupach przy mapach i merytorycznym wsparciu pracowników wydziału Rozwoju Miasta i Budownictwa, podczas której właściwie każdy miał możliwość zabrania głosu, przekazania swoich uwag i propozycji, mocno angażowała mieszkańców do dyskusji. Spotkania prowadzone były warsztatowo, głównie w formule open space, która ze względu na swój aktywizujący i otwarty charakter odpowiadała naszym potrzebom organizacyjnym i merytorycznym.

Proces konsultacji poprzedziła konferencja prasowa, która miała miejsce 12 października 2017 roku w Urzędzie Miasta. W obecności dziennikarzy Prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz podpisał zarządzenie uruchamiające konsultacje społeczne „Olsztyńskie jeziora i rzeki - ich funkcja w mieście w kontekście aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyna”. W konferencji wzięła udział również Magdalena Orlik, dyrektor Wydziału Rozwoju Miasta i Budownictwa, Krzysztof Śleboda - prezes Fundacji Pracownia

Zrównoważonego Rozwoju z Torunia oraz Monika Hausman-Pniewska reprezentująca Federację FOSa.

O przebiegu konsultacji i planowanych spotkaniach stale informowaliśmy za pośrednictwem profilu <https://www.facebook.com/przestrzendlapartycypacji>. Ukazywały się na nim zapowiedzi spotkań, dotyczące tematu konsultacji teksty oraz krótkie sprawozdania z zakończonych już warsztatów.

Właściwą debatę rozpoczęliśmy 7 listopada w Ratuszu Miejskim rozmawiając o wszystkich akwenach w Olsztynie z mieszkańcami, przyrodnikami, deweloperami, społecznikami, przedstawicielami organizacji pozarządowych, instytucji, a także pracownikami naukowymi i studentami Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Te grupy uczestniczyły także w kolejnych warsztatach, które odbyły się: 14 listopada w Tartaku Raphaelsohnów (nad Łyną rozmawialiśmy o rzekach), 21 listopada w pomieszczeniach CSR na plaży miejskiej (debatowaliśmy o jeziorach Ukiel i Długim), a 28 listopada, znów w ratuszu, podsumowaliśmy cały proces konsultacji. Wspólnie, my mieszkańcy Olsztyna, wypracowaliśmy społeczny wniosek na temat zagospodarowania olsztyńskich akwenów do dużego strategicznego dokumentu, jakim jest „Studium...”. W tym raporcie znajdziecie Państwo zebrane rekomendacje ze spotkań, warsztatów. Jako osobny dokument przedstawiamy też opracowane przez samorząd wnioski z olsztyńskiego panelu obywatelskiego na ten temat.






## KONSULTACJE SPOŁECZNE

Prezydent Olsztyna  
zaprasza na konsultacje  
społeczne dotyczące tematu

„Olsztyńskie jeziora i rzeki -  
ich funkcja w mieście w  
kontekście aktualizacji  
Studium uwarunkowań  
i kierunków  
zagospodarowania  
przestrzennego miasta  
Olsztyna”

### HARMONOGRAM SPOTKAŃ:

 **7.11 (wtorek) godz. 17.30** - Ratusz  
Sala 219, Spotkanie otwarte  
I. część - Panel ekspertów  
II. część - World Cafe

 **14.11 (wtorek) godz. 17.30** -  
Tartak Raphaelsohnów, ul. Ryszarda  
Knosaly 3B  
I. spotkanie warsztatowe - Temat  
wiodący: Otoczenie rzek

 **21.11 (wtorek) godz. 17.30** - CRS  
Ukiel Kapitanat  
II. spotkanie warsztatowe - Temat  
wiodący: Otoczenie jezior Ukiel  
i Długiego

 **28.11 (wtorek) godz. 17.30** - siedziba  
FOSy, ul. Linki 3/4  
III. spotkanie warsztatowe -  
Podsumowanie



Partnerzy:



## JAKIE POWINNY BYĆ OLSZTYŃSKIE JEZIORA?



- dzikie czy zagospodarowane?
- ogólnodostępne czy zagrodzone?

## WYRAŻ SWOJĄ OPINIĘ!

Dowiedz się, w jaki sposób  
możesz wpływać na swoje  
otoczenie tak, by Tobie i innym  
żyło się lepiej!

Weź udział w pracach  
związanych z planowaniem  
przestrzennym!

**Przyjdź na konsultacje!**

**ZAPISZ SIĘ NA WARSZTATY:**  
konsultacje@federacjafofa.pl



Przestrzeń dla partycypacji

[www.konsultacje.olsztyn.eu](http://www.konsultacje.olsztyn.eu)

Szczegóły:



Partnerzy:





# KONSULTACJE SPOŁECZNE

Prezydent Olsztyna zaprasza na konsultacje społeczne dotyczące tematu

**„Olsztyńskie jeziora i rzeki - ich funkcja w mieście w kontekście aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyna”**

Konsultacje trwają w terminie 16.10 – 4.12.2017

## HARMONOGRAM SPOTKAŃ:

- 
- 7.11 (wtorek) godz. 17.30** - Ratusz Sala 219, Spotkanie otwarte  
I. część - Panel ekspertów  
II. część - World Cafe
- 
- 14.11 (wtorek) godz. 17.30** - Tartak Raphaelsohnów,  
ul. Ryszarda Knosały 3B  
I. spotkanie warsztatowe - Temat wiodący: Otoczenie rzek
- 
- 21.11 (wtorek) godz. 17.30** - CRS Ukiel Kapitanat  
II. spotkanie warsztatowe - Temat wiodący: Otoczenie jezior Ukieli i Długiego
- 
- 28.11 (wtorek) godz. 17.30** - siedziba FOSy, ul. Linki 3/4  
III. spotkanie warsztatowe - Podsumowanie
- 

## ZAPISZ SIĘ NA WARSZTATY:

[konsultacje@federacjafosa.pl](mailto:konsultacje@federacjafosa.pl)

Publikacja powstała w ramach projektu Przestrzeń dla partycypacji w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem projektu jest wsparcie gmin w prowadzeniu konsultacji społecznych dokumentów planistycznych przy aktywnym udziale mieszkańców.



Unia Europejska  
Europejski Fundusz Społeczny



## Przestrzeń dla partycypacji

Partnerzy:



Szczegóły:



[www.konsultacje.olsztyn.eu](http://www.konsultacje.olsztyn.eu)

*Między innymi tak zapraszaliśmy mieszkańców na konsultacje.*

## Zastosowane metody:

Pierwsze spotkanie zorganizowane zostało w ratuszu w formule World Cafe. Jest to metoda organizowania dyskusji opierająca się na wykorzystaniu zbiorowej mądrości, służąca wymianie informacji, pomysłów, potrzeb, oczekiwań. Polega na jednoczesnej rozmowie o kilku aspektach danej kwestii (przypisanych do osobnych stolików) przez uczestników podzielonych na grupy; przez zmiany stolików, uczestnicy mogą omówić wszystkie tematy.

Modelowo spotkanie odbywa się w sali urządzonej w kawiarniany sposób, przy stolikach, kawie i herbacie. Na każdym stoliku leży papierowy obrus lub papierowe serwetki (papier) i flamastry służące do zapisywania myśli, refleksji uczestników, które mogą być też zanotowane w formie rysunków czy symboli. Grupa dyskutuje na dany temat, a po 20-30 minutach jej uczestnicy proszeni są o zmianę miejsc i przejście do kolejnego stolika. Przy stoliku zostaje tylko jego gospodarz, którego zadaniem jest zreferowanie wniosków z dyskusji poprzedniej grupy i zachęcenie do dalszej dyskusji. Po kilku rundkach- przejściach do kolejnych stolików (tematów) następuje prezentacja na forum najważniejszych wątków dyskusji i zamknięcie sesji.

Ważną kwestią jest, aby wybrane tematy do dyskusji nie były zbyt szczegółowe (aby szybko nie wyczerpać pomysłów) i były bliskie doświadczeniu i wiedzy uczestników. Uczestnicy chętniej włączają się w dyskusje na tematy, które są dla nich ważne. Stąd też niezwykle ważne jest formułowanie pytań i problemów, które chcemy omówić.

Więcej o różnych technikach prowadzenia spotkań na stronie [www.partycypacjaobywatelska.pl](http://www.partycypacjaobywatelska.pl).

**Kiedy możesz zaangażować się w powstawanie studium i planu?**

**Proces tworzenia planu miejscowego**

- 1. Kto ma być udział w procesie?** - Powstać może powołanie komisji powołanej w sprawie tworzenia studium i planu miejscowego, komisji powołanej w sprawie tworzenia studium i planu miejscowego, komisji powołanej w sprawie tworzenia studium i planu miejscowego.
- 2. Na jakim etapie procesu?** - Powstać może powołanie komisji powołanej w sprawie tworzenia studium i planu miejscowego, komisji powołanej w sprawie tworzenia studium i planu miejscowego, komisji powołanej w sprawie tworzenia studium i planu miejscowego.
- 3. Inicjowanie i wybór wójtów** - Inicjowanie i wybór wójtów.
- 4. Inicjowanie i wybór wójtów** - Inicjowanie i wybór wójtów.
- 5. Inicjowanie i wybór wójtów** - Inicjowanie i wybór wójtów.
- 6. Inicjowanie i wybór wójtów** - Inicjowanie i wybór wójtów.
- 7. Inicjowanie i wybór wójtów** - Inicjowanie i wybór wójtów.
- 8. Inicjowanie i wybór wójtów** - Inicjowanie i wybór wójtów.
- 9. Inicjowanie i wybór wójtów** - Inicjowanie i wybór wójtów.
- 10. Inicjowanie i wybór wójtów** - Inicjowanie i wybór wójtów.
- 11. Inicjowanie i wybór wójtów** - Inicjowanie i wybór wójtów.

**Studium i wybór wójtów dla planu**

**Studium i wybór wójtów dla planu**

**Co jeszcze możesz zrobić?**

**URZĄD MIASTA OLSZTYNA**  
Wydział Rozwoju Miasta i Budownictwa  
ul. Wolności 11, 10-001 Olsztyn, tel. 12 23 23 23 23

Ulotka obrazująca proces tworzenia planu miejscowego.

W naszym, olsztyńskim wariantcie zmieniali się moderatorzy, którzy z tematami przechodzili od stolika do stolik, ale i tak wszystkie osoby miały okazję wyrazić opinie na wszystkie trzy tematy dotyczące otoczenia jezior Długiego i Ukiel, na zagospodarowanie których wpłynęło najwięcej wniosków, otoczenia pozostałych jezior i rzek (Łyna, Kortówka, Wadąg). Praca przy stolikach przebiegała wokół zagadnień:

## **I. Otoczenie jezior Ukiel i Długiego**

1. Czy obecny charakter terenów nad Jeziorem Ukiel, ich dostępność dla wszystkich mieszkańców Państwu odpowiada?
2. Czy zgodziliby się Państwo na grodzenie terenów nad Jeziorem Ukiel?
3. Czy zgodziliby się Państwo na ograniczenia na tym terenie wynikające z dopuszczenia funkcji mieszkaniowej:
  - ograniczenia związane z hałasem,
  - zakaz imprez masowych (takich jak np. Olsztyn Green Festival),
  - ograniczenie dostępności terenów?
4. Czy dopuściliby Państwo zabudowę o wysokości powyżej 3 kondygnacji nad Jeziorem Ukiel (ingerencja w krajobraz oraz zwiększenie intensywności zabudowy, więcej samochodów)?
5. Jaki charakter zagospodarowania przestrzeni nad Jeziorem Ukiel wskazałoby Państwo do kierunków przyszłego Studium?
  - a) stan obecny (efekt realizacji obowiązującego Studium): teren miejski, ogólnodostępny, turystyczno-rekreacyjny, z częścią zainwestowaną w ściśle określonych granicach a na pozostałej części z przewagą terenów naturalnych;
  - b) stan obecny z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej na terenach zainwestowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie;
  - c) dalsze inwestowanie i zabudowa terenów pod kątem turystyki i rekreacji (znikanie terenów naturalnych);
  - d) dalsze inwestowanie i zabudowa pod różne funkcje, także mieszkaniowe.

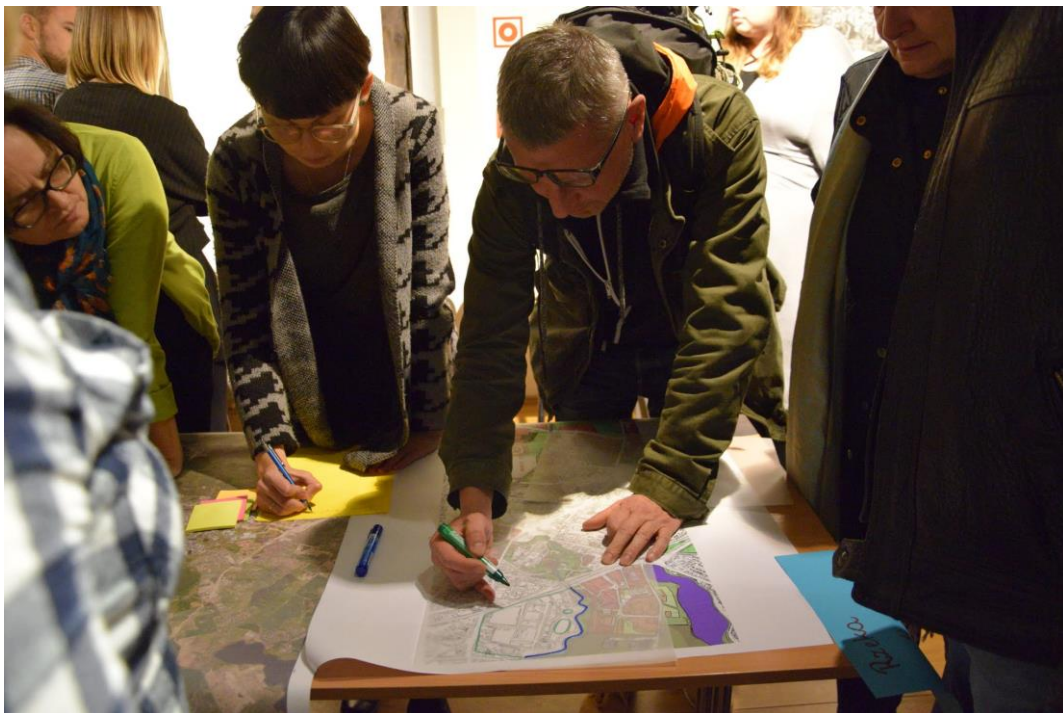
## **II. Otoczenie rzek i pozostałych jezior**

1. Czy Państwa zdaniem potencjał olsztyńskich rzek i jezior jest należycie wykorzystywany dla mieszkańców Olsztyna?
2. Jakie funkcje widzieliby Państwo nad brzegami rzek i pozostałych jezior?
3. Jaki charakter przestrzeni byłby dla tych terenów najlepszy?
  - naturalny (zieleń nieurządzona) czyli stan obecny;
  - naturalny z fragmentami urządzonymi (przystanie, ścieżka pieszo-rowerowa, plaże);
  - sukcesywne całkowite zagospodarowanie brzegów rzek i pozostałych jezior, zieleń urządzona.



Kolejne warsztaty to uproszczone wersje metody zwanej open space (inaczej otwarta przestrzeń), która jest specyficzną metodą organizacji spotkań, zwana także antykonferencją. Jest ona niezwykle elastyczna pod każdym względem. Może dotyczyć grup od kilkunastu do kilku tysięcy osób. Spotkania organizowane są wokół jakiegoś wiodącego tematu, ale jest to jedyna kwestia, która jest ustalana przed spotkaniem. Reszta zależy od uczestników, którzy nie są przypisani do konkretnych grup, mogą skoncentrować swoją uwagę w takim temacie, do którego im najbardziej. Technika ta świetnie nadaje się do sytuacji, kiedy grupa osób w krótkim czasie wymienić chce się swoją wiedzą, przedyskutować ważne dla niej zagadnienia i znaleźć rozwiązania (źródło i więcej informacji o metodach: [www.partycypacjaobywatelska.pl](http://www.partycypacjaobywatelska.pl)). W Tartaku Raphaelsohnów, w którym 14 listopada dyskutowaliśmy o rzekach, mapy rozłożone były na kilku stolikach tematycznych podzielonych na: tereny zalewowe i retencyjne, rzeki w mieście, rzeki przepływające przez tereny leśne i rzeki jako szlaki komunikacyjne. Wcześniej pracownicy Wydziału Rozwoju Miasta i Budownictwa przedstawili obecne zapisy w „Studium...” odnośnie omawianych rzek, a dr Wiesława Gadomska z Katedry Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zaprezentowała swoje opracowanie na temat walorów rzeki Łyny w mieście Olsztynie.

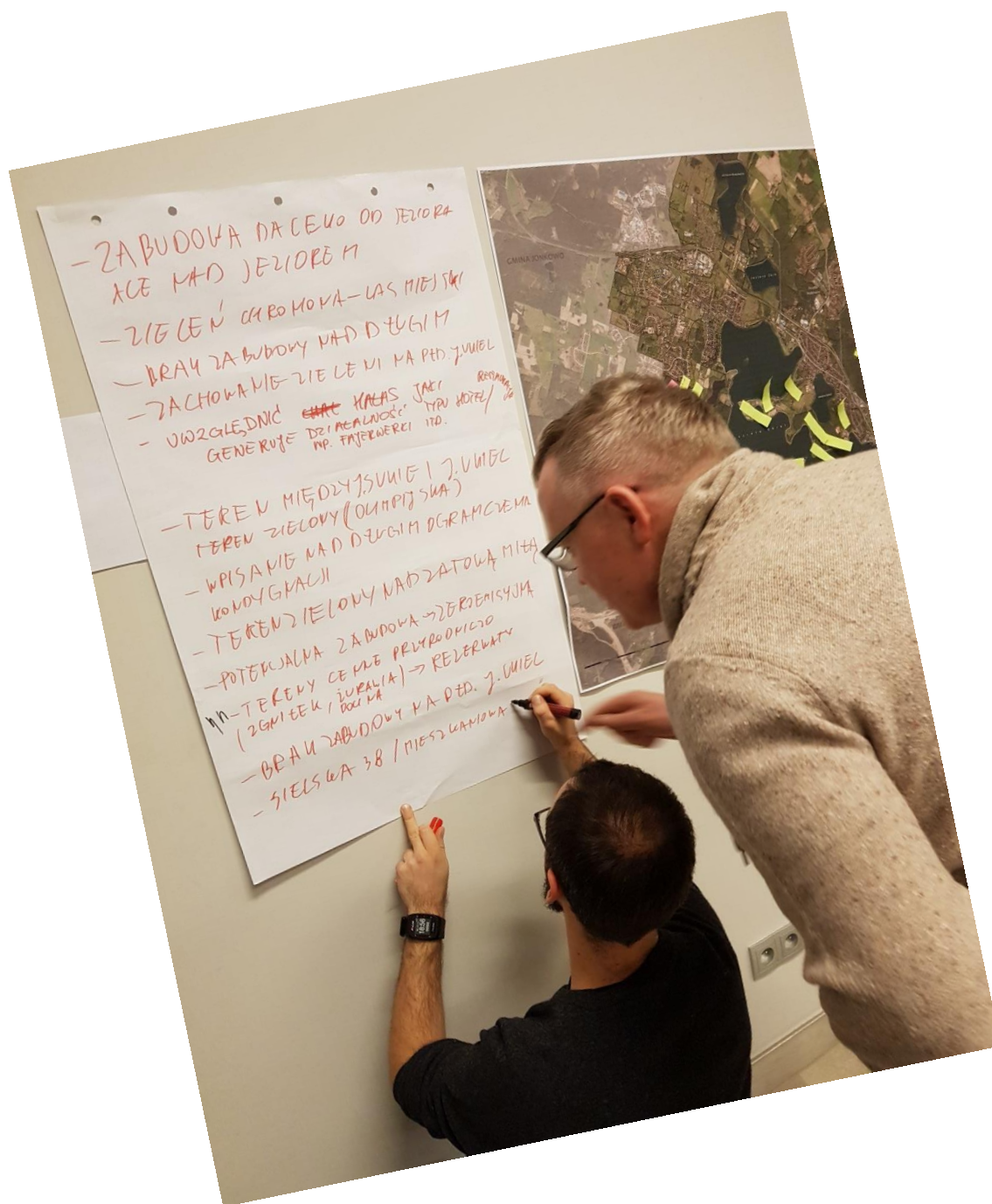




W CSR Ukiel, 21 listopada warsztat dotyczył dwóch jezior: Ukiel zwanego też Krzywym i jeziora Długiego. Zadaniem uczestników było zaproponować, jakie funkcje miałyby mieć tereny nad tymi jeziorami, z uwzględnieniem wysokości ewentualnej zabudowy i odległości od brzegów jezior:

1. tereny zieleni
2. terenu turystyki, sportu i rekreacji ZABUDOWANE
3. terenu turystyki, sportu i rekreacji NIEZABUDOWANE
4. tereny mieszkaniowe

Wstępem do pracy warsztatowej i dyskusji na forum była prezentacja dotychczasowych zapisów dotyczących jezior Długiego i Ukiel w obecnym dokumencie i wykład prezesa olsztyńskiego PTTK, przewodnika i pasjonata Mariana Juraka. Obecność na sali dwóch przeciwstawnych grup, reprezentujących najczęściej skrajnie różne interesy: deweloperów i mieszkańców nadjeziornych osiedli oraz przyrodników przełożyła się na gorące emocje i krańcowo odmienne rekomendacje od tego, że w okolicach Plaży Miejskiej powinna być dopuszczona zabudowa pięciokondygnacyjna po pozostawieniu brzegów jezior przyrodniczo nietkniętych.



Ostatni warsztat, który odbył się 28 listopada w Ratuszu stanowił podsumowanie trzech poprzednich. Obecni na sali mieli możliwość odnieść się do wcześniejszych rekomendacji i wniosków, dodać te uwagi, które się jeszcze nie pojawiły, inne wzmocnić swoim głosem.

Część dyskusyjna dotyczyła stanu umocnień wałów w rozlewiskach Łyny w kontekście budowy Łynostrady, którą na bazie swojego opracowania „Koncepcja zalania polderu pomiędzy ul. Warszawską a Osiedlem Brzeziny w Olsztynie i utworzenia jeziora przepływowego w miejsce zabagnionego nieużytku” zaprezentował mieszkaniec Olsztyna Jacek Pachucki.



### **Odbiorcy- uczestnicy i uczestniczki warsztatów.**

Konsultacje skierowane były do wszystkich mieszkańców oraz mieszkanki Olsztyna, ale na sali znalazły się również zainteresowane osoby z innych miejscowości, jak na przykład częściowo studenci UWM w Olsztynie czy przedstawiciele deweloperów. Ponadto główne grupy uczestników, które dało się zauważyć i wyodrębnić to przedstawiciele organizacji pozarządowych, instytucji, społecznicy, aktywiści, architekci, mieszkańcy nadjeziornych osiedli i wszyscy ci, którzy albo zawodowo, albo z poczucia obywatelskiego obowiązku angażują się w ważne dla Olsztyna sprawy.

W sumie w spotkaniach i warsztatach na temat olsztyńskich akwenów uczestniczyło ok. 250 osób (częściowo powtarzających się, bo nie brakowało osób, które brały udział we wszystkich wydarzeniach). Każdorazowo podczas spotkań zadbałimy o osobę- animatorkę, która zajmowała się dziećmi, choć ze względu na ilość uczestników, nie zawsze starczało miejsca na osobny stolik.

*Dziecięcy stolik  
podczas pierwszego  
spotkania w Ratuszu.*



*Nad jeziorem Ukiel było tak dużo uczestników, że animatorka urządziła najmłodszym konsultacje za ekranem.*



## **Obecne zapisy w Studium... i wnioski z warsztatów:**

Z samej formuły procesu konsultacji wynikało, że swój głos mógł wnieść każdy ich uczestnik. Założeniem było także, że żaden głos, żaden wniosek czy uwaga nie może być pominięty. Tak jak pisaliśmy powyżej w spotkaniach wzięło udział szerokie spektrum mieszkańców Olsztyna, w tym osób zainteresowanych kształtem Studium ze względów biznesowych. Trudno w tej sytuacji oczekiwać, że wnioski ze spotkań będą jednolite. Często formułowano wnioski przeciwstawne, szczególnie dotyczące atrakcyjnych terenów nad Jeziorem Ukiel. Poniżej przedstawiamy w jaki sposób olsztyńskie akweny obecne są w obowiązującym Studium oraz jakie wnioski/ uwagi/ rekomendacje złożyli uczestnicy warsztatów.

## **Olsztyńskie rzeki: Łyna, Wadąg i Kortówka na tle kierunków obowiązującego Studium.**

Łyna i Wadąg objęte są obszarem chronionego krajobrazu doliny środkowej Łyny. Na tym obszarze obowiązują postanowienia rozporządzenia Nr 160 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny. (Dz.U. Poz. 2748 z dnia 24 lipca 2015 r.).

1. Wykorzystanie Łyny i Wadąga jako rekreacyjnej drogi wodnej.
2. Urządzenie rekreacyjnego terenowego i wodnego szlaku turystycznego wzdłuż Łyny na obszarze całego miasta.
3. Ochrona Doliny rzeki Łyny przez zagospodarowanie w formie parku z wydzielonymi terenami rekreacyjnymi.
4. Zachowanie krajobrazu rzeczno-terenowego oraz istniejącej zieleni w dolinie rzeki Wadąg.
5. Utrzymanie rzeki Kortówki i zagospodarowanie jej brzegów w formie zieleni urządzonej.

## **Olsztyńskie rzeki: Łyna, Wadąg i Kortówka – kierunki rozwoju przestrzennego w poszczególnych strefach**

**REDYKAJNY** (w Studium strefa M2): rzeka Łyna – północny fragment strefy M2 leży w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny, wzdłuż rzeki wyznaczono korytarz ekologiczny, który powinien podlegać ochronie.

**LAS MIEJSKI** (strefa L): rzeki Łyna i Wadąg – w zagospodarowaniu strefy brzegowej – zachowanie istniejącego krajobrazu rzeczno-terenowego oraz istniejącej zieleni, dopuszczenie pomostów, których ilość należy ograniczyć do niezbędnego minimum, ochrona skarp groźących osuwaniem.

**CENTRUM** (strefa C): rzeka Łyna – parkowy charakter otoczenia rzeki (Park Centralny, Park Podzamcze, rejon ul. Gietkowskiej), uatrakcyjnienie wypoczynkowo-rekreacyjne.

**PODGRODZIE** (strefa M6): rzeki Łyna i Kortówka – otoczenie Łyny w charakterze parku krajobrazowego (Park Korczaka-Mleczna), w rejonie Kortówki utrzymanie zieleni nieurządzonej krajobrazowej z przekształceniami na zieleń urządzoną.

**UWM** (strefa U): rzeki Łyna i Kortówka – utrzymanie i ochrona istniejących zasobów naturalnych doliny „Trzciniowisko”, utrzymanie wartościowych kompleksów leśnych i zieleni naturalnej.

**BRZEZINY-SADY** (strefa M8): rzeka Łyna – dopuszczenie lokalizacji przystani, pomostów, budowy mostów lub kładek o charakterze rekreacyjnym; wykorzystanie rzeki Łyny jako drogi wodnej dla potrzeb rekreacji; utrzymanie i przywrócenie dostępności prawego brzegu rzeki Łyny przez urządzenie ciągów pieszych, rowerowych; ograniczenie zagospodarowania na cele ogrodów przydomowych przyległej zabudowy mieszkaniowej osiedla Brzeziny.

### **Rzeki – wnioski i uwagi z World Cafe 7.11.2017**

- Nie należy zmieniać dotychczasowej, głównie krajobrazowej funkcji rzek i w jak najmniejszym stopniu ingerować w ich naturalny charakter. Elementy infrastruktury, np. ścieżki rowerowe czy miejsca rekreacji powinny być jak najbardziej „naturalne”.
- Tereny trzcinowe Łyny w okolicy ulicy Warszawskiej powinny pozostać nietknięte (przede wszystkim ze względu za ich przeciwpowodziową, retencyjną rolę). Nie można dopuścić do zabudowy na tych terenach.
- Należy stworzyć elementy architektury umożliwiające realizację celów rekreacyjno-sportowych (stanice, przystanie kajakowe, ścieżki rowerowe). Zaproponowano stworzenie przystani kajakowych w miejskim odcinku Łyny, np. w okolicy Karczmy Jana, Starego Miasta i Parku Centralnego. Punkty powinny być umiejscowione tak, by możliwe było wyciąganie kajaków oraz ich transport.
- W okolicach brzegów rzek warto zbudować „naturalne place zabaw”, wpisujące się w naturalny charakter okolic rzek (rzeźby drewniane, drewniane urządzenia rekreacyjne, domki itp.). Można by w nich organizować leśne szkoły i przedszkola, w których dzieci spędzałyby czas wyłącznie na zewnątrz, gdzie nie ma zabawek, a dzieci bawią się ucząc tym, co znajdują bądź same zbudują.
- Projekt Łynostrady należy wzbogacić o polany edukacyjno-rekreacyjne.
- Łynę należy pogłębić i „usplawnić”. Rzeki należy uregulować i pogłębić aby umożliwić pływanie większych jednostek i transport wodny (np. wodne taxi,

wodny tramwaj). Łyna powinna być trasą dla tramwajów wodnych od Rusi do Dobrego Miasta

- Należy stworzyć kanał łączący rzeki z olsztyńskimi jeziorami.
- Należy stworzyć biznes plan finansowania zagospodarowania okolic rzek i inwestycji w infrastrukturę.
- W części miejskiej rzeki Łyny należałoby przeprowadzić ekspertyzę architektoniczno-ekologiczną, dotyczącą możliwości zagospodarowania brzegów.
- Należy przeprowadzić udrożnienie rzeki Kortówki, by umożliwić w całym jej przebiegu turystykę kajakową („kajak miejski”).
- Należy stworzyć park krajobrazowy na terenie Lasu miejskiego oraz terenach trzcinowych, aby jeszcze lepiej chronić je przed zabudową.
- Wzdłuż brzegów rzeki powinny znajdować się mapki opisujące najbliższą okolicę (przede wszystkim w miejscach atrakcyjnych turystycznie), z których mogliby korzystać uczestnicy spływów kajakowych, aby lepiej orientować się w terenie.
- Łyna i Wadąg są silnie zanieczyszczone – należy posprzątać i uporządkować ich brzegi.
- Na odcinku Łyny od ulicy Tuwima do ulicy Kalinowskiego nie ma technicznych możliwości wykonania ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż rzeki.

### **Zagospodarowanie brzegów rzek - wnioski ze spotkania 14 listopada 2017 r.**



## Część leśna

- Teren istniejącego parku krajobrazowego należy rozszerzyć na cały las miejski.
- Ścieżki i szlaki piesze powinny być prowadzone szczytami skarp, nie ich dołem, aby nie przyspieszać ich erozji. W celu ochrony skarp należy nasadzić odpowiednią zieleni okrywową zapobiegającą osuwaniu się skarp.
- Rzeki powinny być profesjonalnie czyszczone. Nie poprzez wyławianie śmieci na brzeg i pozostawianie ich na brzegu.
- Należy uporządkować kwestię odprowadzania ścieków deszczowych do rzek, aby nie raziły wizualnie i zapachowo kajakarzy i spacerowiczów.
- Nie należy prowadzić żadnych prac w obrębie rzek w trakcie okresu lęgowego ptaków.
- Należy zwiększyć funkcję komunikacyjną rzek – np. tramwaj wodny.
- Tereny wokół rzek powinny być pielęgnowane i przywrócone do stanu z lat 70-tych XX wieku, wtedy infrastruktura była w pełni wystarczająca, została jednak zaniedbana.

## Część miejska

### Wzdłuż zabudowy Koszar

- należy odzyskać i uporządkować boisko rugby i uczynić z jego terenu atrakcję sportową dla mieszkańców miasta
- należy zbudować kładkę łączącą Stare Miasto z terenem Koszar Dragonów
- należy dokonać rewitalizacji Koszar Dragonów
- wzdłuż rzeki Łyny biegnie nasyp, na którym jest obecnie bardzo duże zagęszczenie dzikiej roślinności. Należy usunąć nadmiar roślinności poprzez wycięcie gatunków inwazyjnych, a zachowanie zieleni dzikiej, która może być podstawą do przygotowania ścieżek edukacyjnych. Ta część brzegu rzeki jest zaplanowana jako tereny parkowe. Warto przygotować tam ciągi piesze i rowerowe, natomiast wąwóz, którym płynie rzeka, należy pozostawić w naturalnym stanie.

### Park Centralny:

- należy odwodnić części zalewowe, gdyż są miejsca, gdzie rzeka wylewa, albo jest mokro, wówczas część parku jest niedostępna
- należy zaplanować park od nowa. Alejki nie są przygotowane do faktycznych tras przechodnich dla parku. Warto wytyczyć je na sposób angielski - zasiać trawę i pozwolić użytkownikom parku, aby sami wytyczyli alejki. Trudność to nachodzące na siebie ciągi piesze i rowerowe, powinny być rozłączone.
- park jest obecnie surowy, niezadrzewiony, duże przestrzenie odsłonięte, z wystawą na słońce, z małą ilością ocienionych miejsc. Obecnie centralną



częścią parku jest fontanna, natomiast rzeka przepływająca przez park jest zapomniana. Ponieważ nie ma zagajników, miejsc zacienionych. Są wydzielone części do siadania, ale obecnie nie są wykorzystywane, ponieważ z braku zagajników i miejsc zacienionych są wystawione na ekspozycję słoneczną.

- samochody przywożące sprzęt kajakowy zatrzymują się przy Tartaku Raphaelsohnów - Centrum Techniki i Rozwoju Regionu „Muzeum Nowoczesności” w Olsztynie, natomiast stacja kajakowa jest po drugiej stronie Łyny - trzeba przenosić kajaki na drugą stronę.
- potrzeba dodatkowych kładek i miejsc różnych aktywności nad rzeką, aby stała się bardziej atrakcyjna dla mieszkańców odwiedzających park.
- brzegi powinny być dostępne dla zwierząt i ptaków jako wodopój, obecnie są zabudowane i zejście do rzeki jest utrudnione, tak samo powrót na brzeg.
- propozycja kolejnej przystani kajakowej od strony ul. Niepodległości, za Szpitalem Miejskim – ten teren nad rzeką powinien być dostępny dla mieszkańców.
- w Parku Centralnym brak małej gastronomii i toalet, ich urządzenie znacząco podniosłoby atrakcyjność tego miejsca.

### **Część Starego Miasta:**

- Olsztyńska Wenecja – powrót do zabudowy kamienic blisko rzeki, ale tak aby brzeg był nadal dostępny dla mieszkańców, np. w postaci ogródków kawiarnianych.
- należy zadbać o dostępności brzegów dla ptaków i zwierząt – jako wodopój i miejsce gniazdowania ptaków
- należy urządzić więcej przystanków dla kajaków wzdłuż rzeki, małych, na kilka stanowisk, aby można była zacumować, wyjść z kajaka, zwiedzać miasto i wrócić.

### **Rzeki jako trakt komunikacyjny – wnioski ze spotkania 14 listopada 2017 r.**

- należy poprawić infrastrukturę do spływów kajakowych: na przenoskach urządzić przystanie czy miejsca wodowania, oznakować szlak odpowiednimi tablicami, urządzić łapacze kajaków itp.
- należy zadbać o zachowanie dzikiego charakteru rzek.
- należy zadbać o usunięcie brzydkich zapachów np. przy przepompowni i przy wiaduktach
- należy stworzyć miejsca do krótkich odpoczynków, miejsc do piknikowania, np. polany z ławkami i WC.
- przy budowie Łynostrady, należy pamiętać o ustawieniu koszy na śmieci, aby spacerujący nie zaśmiecali Łyny i jej brzegów.
- należy poprawić dostępność rzeki Wadąg tj. stworzyć miejsca, gdzie mogłyby się rozpoczynać spływy.

- Kratownice wyglądają nieestetycznie, powinny być zasłonięte roślinnością, np. porośnięte pnączami.
- na Łynie na Brzezinach powinna powstać przenoska kajaków, z wodowaniem od strony parkingu.
- OSiR powinien zakupić pojazd do przewożenia kajaków. Warto stworzyć "drogę" z jeziora Krzywego przez Kortówkę do Jeziora Kortowskiego.

### **Zagospodarowanie brzegów rzek w części zalewowej – wnioski z warsztatu w dniu 14 listopada 2017 r.**

- w południowej części rzeki Łyny należy utworzyć park krajobrazowy, a cały teren polderowy pozostawić w stanie naturalnym. Są to cenne i ciekawe tereny pod względem ornitologicznym i botanicznym. Jedyny sposób zagospodarowania tego terenu to ścieżki edukacyjne urządzone na pomostach.
- nad byłym Jeziorem Choinki warto utworzyć tablice informacyjno-edukacyjne o przeszłości biologicznej tego miejsca.
- należy udrożnić odcinek Kortówki od Łyny do Jeziora Kortowskiego, aby można było tam pływać kajakiem i wytyczyć szlak kajakowy Łyna-Kortówka-Jezioro Kortowskie.
- warto zastosować rozwiązanie profesora Olszewskiego dotyczące odsysania osadów dennych do udrożnienia szlaku pieszego pod mostem na ulicy Tuwima.
- brzegi wzdłuż Kortówki powinny stanowić ciąg edukacyjno-ornitologiczny.

## **JEZIORA UKIEL I DŁUGIE**

### **Jeziora w obowiązującym Studium**

1. Urbanizacja tylko jednego brzegu akwenu
2. Ochrona naturalnej otuliny jezior
3. Wykorzystanie rekreacyjne wód powierzchniowych jezior

### **JEZIORA – ZALECENIA EKOFIZJOGRAFII DO NOWEGO STUDIUM**

1. Obserwowane są symptomy pogarszania się stanu olsztyńskich jezior. Dla zachowania lub poprawy ich obecnego stanu troficznego niezbędne jest dążenie do ograniczenia obciążenia ładunkiem zanieczyszczeń, odpowiednie ich użytkowanie rekreacyjne.
2. Zagospodarowanie zlewni jezior nie powinno być zbyt intensywne, a obrzeża akwenów powinny być użytkowane w dużym stopniu ekstensywnie, szczególnie rejon Likus i Gutkowa.

## **Jezioro Ukiel w obowiązującym Studium**

1. Wykorzystanie terenów na funkcje turystyczne, sportowe i rekreacyjne w następujący sposób:

- Największa koncentracja zabudowy w rejonie Zatoki Grunwaldzkiej, Zatoki Miłej i Słonecznej Polany;
- Rejon Osiedla Likusy – „gniazdowe” rozmieszczenie zabudowy o średniej intensywności oraz obszary rozległych terenów zieleni krajobrazowej nieurządzonej;
- Rejon Gutkowo-Łupstych- przewaga zieleni krajobrazowej nieurządzonej.

2. Wysokość zabudowy dla usług sportu, rekreacji i turystyki maksymalnie 3 kondygnacje nadziemne.

## **Jezioro Długie w obowiązującym Studium**

1. Utrzymanie i ochrona istniejących i projektowanych terenów zieleni urządzonej, osiedlowej i krajobrazowej.

2. Połączenie terenów zieleni z całością strefy i zagospodarowaniem stref sąsiednich (otoczenie jez. Ukiel i Las Miejski) systemem ciągów spacerowych i ścieżek rowerowych.

3. Tereny pod usługi turystyczno-rekreacyjne, zlokalizowane są w rejonie ul Leśnej.

## **Wnioski i uwagi mieszkańców ze spotkania World Cafe w dniu 7.11.2017**

- nie należy zwiększać i zmieniać zagospodarowania brzegów jezior w stosunku do tego, co już jest w Studium. Obecne Studium pokazuje, że może być zagospodarowany tylko jeden brzeg. Nie zostało opracowane Studium krajobrazowe. Nie należy niszczyć lasów i budować na terenach zielonych
- zmiana powinna utrzymać/zachować jak największą naturalność terenów zielonych, tak jak np. nad Jeziorem Długim.
- jeziora Ukiel i Długie powinny pełnić funkcję rekreacyjną, nie należy zmieniać funkcji turystyczno-rekreacyjnych na funkcje związane z zabudową mieszkaniową.
- wokół jezior powinna powstać ekologiczna zabudowa. Miasto powinno partycypować finansowo w powstającej infrastrukturze, wykorzystując również środki ze źródeł unijnych.
- nowa zabudowa na Dajtkach powinna gwarantować zachowanie dotychczasowego charakteru osiedla.
- należy zacząć pod polityki przyrodniczo-gospodarczej, nie wszystkie miejsca są wykorzystane, plaża miejska to tylko mały fragment zagospodarowania brzegów Jeziora Krzywego ok. 500 m.

- należy zlecić badania ekofizjograficzne i dbać o zachowanie równowagi pomiędzy zabudową a przyrodą.
- należy wyśrodkować kwestie mieszkaniowe i turystyczno-rekreacyjne
- przy Jeziorze Ukiel należy uwzględnić zamkniętą pętlę wokół jeziora, gdzie mogłaby powstać np. promenada lub miejsce dające możliwość organizowania imprez, wydarzeń np. kulturalnych. Ze ścieżki powinno być widoczne jezioro, krzaki powinny być wycięte i regularnie przycinane.
- przy brzegach jezior należy uwzględnić przestrzeń dla dzieci, np. place zabaw, wpisujące się w koncepcję miasta ogrodu, wykorzystujące dobra naturalne, wynikające z ukształtowania terenu, z akcentem regionalnym - leśny plac zabaw.
- należy wydzielić lokalizacje/miejsca dla inwestorów; udostępnić miejsca na inwestycje dające duży ruch turystyczny

### **Wnioski ze spotkania 21 listopada 2017 r.**

- jeziora są przestrzenią wspólną, więc należy je zachować w jak najbardziej naturalnym stanie, z szacunkiem do przyrody, aby mogły z niej korzystać nasze wnuki i prawnuki.
- należy chronić tereny zielone i lasy dookoła Jeziora Ukiel.
- należy zachować istniejące tereny bagienne i tereny zamieszkałe przez ptaki i inne zwierzęta.
- obecna zabudowa nad Jeziorem Długim jest wystarczająca.
- należy zachować zieleń nad południowym brzegiem Jeziora Ukiel.
- północną część jeziora Długiego należy pozostawić bez zabudowy.
- plaże powinny być terenem rekreacyjnym bez zabudowy.
- brzegi jezior powinny pozostać zielone.
- wszystkie działki na osiedlu Dajtki, również te na ulicy Sielskiej, należy przeznaczyć wyłącznie na zabudowę jednorodziną dla zachowania jednolitego obszaru osiedla w otoczeniu jezior i lasów- świadome zachowanie terenów zielonych, z których mieszkańcy mogliby korzystać.
- należy zachować przyrodniczo Słoneczną Polanę.
- nie należy wycinać lasów w okolicy lotniska na Dajtkach.
- zanim zaczniemy mówić o zagospodarowaniu jezior należy zaplanować drogi dojazdowe
- wszystkie działki przy ulicy Sielskiej należy przeznaczyć pod budowę wielorodzinną, czterokondygnacyjną, pod warunkiem zachowania odległości 100 m od brzegu jeziora.
- tzw. stary camping powinien być terenem przeznaczonym pod zabudowę mieszkaniową.
- należy zachować teren przyrodniczy w miejscach, gdzie znajdują się skupiska żab (wzdłuż ulicy Lotniczej)

- wystarczająca będzie ścieżka rowerowa od Zatoka Miłej do Jachtklubu, ewentualny camping przy Jachtklubie zaburzy teren endemiczny.
- należy dać możliwość zabudowy daleko od jeziora, ale jednak nad jeziorem.
- przy planowaniu należy uwzględnić hałas, jaki generuje działalność typu hotel lub restauracja.
- teren pomiędzy jeziorami Sukiel a Ukiel powinien być terenem zielonym (ul. Olimpijska).
- w przypadku decyzji o zabudowie na Jeziorze Długim należy wprowadzić zapis o ograniczeniu kondygnacji.
- Zatoka Miła powinna być terenem zielonym.
- działki przy ulicy Sielskiej 6 i 8 należy przeznaczyć na mieszkania i turystykę (funkcja mieszana) – wybór przy projektowaniu.
- tereny cenne przyrodniczo (jak np. Zgniłek) należy zachować jako rezerваты.
- należy zrealizować w całości pierwotny projekt zagospodarowania brzegów jeziora Ukiel (połączenie jezior i rzek).
- jeśli nad jeziorami ma powstać zabudowa, to powinna być zeroemisyjna.
- teren nad Zatoką Miłą należy przeznaczyć pod zabudowę mieszkaniową do trzech kondygnacji.
- w okolicach Plaży Miejskiej powinna być dopuszczona zabudowa pięciokondygnacyjna.
- Zatoka Miła powinna być zagospodarowana ścieżkami rowerowymi i miejscami do uprawiania „cichych sportów (np. siłownia na świeżym powietrzu). Nad jeziorami należy ograniczyć aktywność motorowodniaków, stawiając na cichą rekreację.
- należy zagospodarować plażę w Łupstychu.
- powinna powstać śluza łącząca jeziora Długie, Kortowskie Ukiel (dla turystyki kajakowej).
- warto zorganizować wybieg dla psów przy jeziorze Długim.
- należy rozważyć połączenie trasą tramwajów wodnych lub taksówek wodnych obiektów gastronomicznych, które powinny powstać w każdej zatoce.
- należy wprowadzić zakaz uprawiania głośnych sportów wodnych.

## **POZOSTAŁE JEZIORA W OBOWIĄZUJĄCYM STUDIUM**

### **Jeziora Redykajny i Żbik na tle kierunków obowiązującego dokumentu**

1. Usługi turystyki, sportu i rekreacji jako funkcje dominujące.
2. Należy je koncentrować w obszarze między jeziorami Żbik i Redykajny oraz wokół południowej części obu akwenów.
3. Przystosowanie wschodniego brzegu Jeziora Redykajny i północnej części akwenu na potrzeby rekreacji mieszkańców osiedla Redykajny.
4. Realizacja zabudowy i zagospodarowanie terenów na funkcje turystyczne, sportowe i rekreacyjne przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju dla naturalnego środowiska i eksponowania jego walorów przyrodniczo – krajobrazowych.
5. Wysokość zabudowy dla funkcji turystycznych, sportowych i rekreacyjnych – max. 3 kondygnacje.
6. Zachowanie dużych kompleksów leśnych i zieleni nieurządzonej – krajobrazowej.
7. Przystosowanie zieleni nieurządzonej – krajobrazowej dla potrzeb sportu i rekreacji w formie lokalnych przekształceń w zielenią urządzoną i parkową.
8. Połączenie całości zagospodarowania strefy systemem ciągów spacerowych oraz ścieżek rowerowych, także w połączeniu z otoczeniem Jeziora Krzywego i osiedlami mieszkaniowymi Gutkowo i Redykajny.
9. Wykorzystanie rekreacyjne wód powierzchniowych jezior przez sprzęt pływający (z wyłączeniem łodek motorowych) i urządzenie strefy brzegowej.

### **Jezioro Podkówka na tle kierunków obowiązującego Studium**

1. Ochrona krajobrazowa południowych brzegów Jeziora Podkówka i terenów w sąsiedztwie Jeziora Redykajny z dopuszczeniem lokalizowania obiektów turystyki, sportu i rekreacji, zorganizowania ogólnodostępnej plaży, itp.,
2. Przystosowanie zieleni nieurządzonej - krajobrazowej dla potrzeb sportu i rekreacji i w formie lokalnych przekształceń w zielenią urządzoną i parkową.
3. Połączenie całości zagospodarowania strefy systemem ciągów spacerowych oraz ścieżek rowerowych.

### **Jezioro Kortowskie na tle kierunków obowiązującego Studium**

1. Przystosowanie do potrzeb usług turystyki, sportu i rekreacji wybranych terenów położonych w sąsiedztwie linii brzegowej Jeziora Kortowskiego.

2. Stworzenie systemu połączeń funkcjonalnych strefy Jeziora Kortowskiego z sąsiednimi strefami.
3. Zachowanie obszarów leśnych i zieleni nieurządzonej – krajobrazowej.
4. Przystosowanie zieleni nieurządzonej - krajobrazowej dla potrzeb sportu i rekreacji wypoczynku w formie lokalnych przekształceń w zieleni urządzonej i parkową.
5. Wykorzystanie rekreacyjne wód powierzchniowych Jeziora Kortowskiego.
6. Wysokość zabudowy dla funkcji turystycznych, sportowych i rekreacyjnych – max. 3 kondygnacje

### **Jezioro Trackie na tle kierunków obowiązującego Studium**

1. Wykorzystanie istniejącej zieleni nieurządzonej - krajobrazowej i fragmentów zadrzewień do tworzenia zieleni urządzonej lub izolacyjnej.
2. Utrzymanie i odtworzenie wartości krajobrazowych Jeziora Trackiego wraz z jego otoczeniem.
3. Utrzymanie i przystosowanie dla potrzeb sportu i rekreacji terenów zieleni nieurządzonej – krajobrazowej wraz z lokalnymi oczkami wodnymi w rejonie toru motocrosowego.

### **Jezioro Skanda na tle kierunków obowiązującego Studium**

1. Wykorzystanie terenów na funkcje turystyczne, sportowe i rekreacyjne na południowym i zachodnim brzegu Jeziora Skanda.
2. Zachowanie dużych kompleksów leśnych i zieleni nieurządzonej – krajobrazowej.
3. Realizacja ciągów pieszych, tras spacerowych, ścieżek rowerowych, punktów widokowych, polan wypoczynkowych i urządzeń sportowo – rekreacyjnych.
4. Dopuszczenie do korzystania z wód Jeziora Skanda przez sprzęt pływający wraz z urządzeniem strefy brzegowej.
5. Wysokość zabudowy dla funkcji turystycznych, sportowych i rekreacyjnych – max. 3 kondygnacje.

### **Wnioski mieszkańców ze spotkania- World Cafe w dniu 7.11.2017 r.**

- nie wszyscy mieszkańcy Olsztyna zamieszczą się nad Jeziorem Ukiel, należy nadać innym jeziorom podobne funkcje.
- należy utworzyć korytarz zieleni (50 m) wokół małych jezior.
- wszystkim jeziorom należy nadać funkcje rekreacyjne.
- nad jeziorami powinny powstać kąpieliska.
- nad jeziorami należy wyznaczyć miejsca dla wędkarzy.

- należy przeprowadzić diagnozę potrzeb i oczekiwań mieszkańców odnośnie pozostałych jezior.
- przeprowadzić diagnozę potrzeb i oczekiwań mieszkańców odnośnie pozostałych jeziorami
- należy połączyć duże i mniejsze jeziora ścieżkami pieszo-rowerowymi.
- należy skoncentrować się na budownictwie ekologicznym wykorzystując innowacje i wymogi Unii Europejskiej (wszystkie jeziora).
- należy ochronić obszar lasu wokół jeziora Sukiel.
- nad Jeziorem Skanda należy przywrócić funkcję turystyczno-rekreacyjną. Może ono być alternatywą dla jeziora Ukiel, które jest przepełnione.
- nad Skandą powinna powstać plaża miejska w „dzikiej formule”, ale z parkingami i infrastrukturą jak nad Jeziorem Długim.
- należy pozostawić jezioro Skanda w naturalnym otoczeniu.
- Jezioro Trackie powinno być jeziorem miejskim i pełnić funkcje rekreacyjne, wymaga jednak pielęgnacji i oczyszczenia.
- jezioro Trackie dla wędkarzy.
- jezioro Żbik powinno służyć za kąpielisko.





**Wnioski do sporządzanej aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyna można jeszcze składać do 31 marca 2018.** Wnioski należy składać na piśmie do Wydziału Rozwoju Miasta i Budownictwa Urzędu Miasta Olsztyna, w Biurze Obsługi Klienta lub na adres Urzędu Miasta Olsztyna Plac Jana Pawła II 1, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres [/urzadmiaostaolsztyn/SkrytkaESP](http://urzadmiaostaolsztyn/SkrytkaESP).

Wniosek powinien zawierać imię, nazwisko, nazwę i adres wnioskodawcy, przedmiot wniosku oraz oznaczenie nieruchomości, której dotyczy.

### **Informacje prasowe**

Proces konsultacji budził duże zainteresowanie mediów. W olsztyńskich serwisach internetowych i na łamach prasy ukazał się szereg artykułów informujących o tematyce i przebiegu spotkań.

<https://www.olsztyn24.com/news/30858-wadza-pyta-mieszkacw-jak-rozwija-olsztyn.html>

<http://partycypacjaobywatelska.pl/przestrzen/2017/11/10/konsultacje-w-olsztynie-ws-rzek-i-jezior/>

<http://olsztyn.wm.pl/471063,Konsultacje-w-sprawie-olsztyńskich-jezior-i-rzek.html#axzz55IGYiVZ2>

<http://wiadomosci.olsztyn.pl/konsultacje-spoeczne-dotyczace-olsztyńskich-jezior-i-rzek/>

<http://czachorowski.blox.pl/2017/11/Jeziora-i-rzeki-w-miescie-czyli-konsultacje.html>

<http://urbnews.pl/olsztyn-pyta-mieszkancow-o-funkcje-wody-miescie/>

<http://olsztyn.wyborcza.pl/olsztyn/7,48726,22505435,miasto-pyta-co-zrobic-z-olsztyńskimi-jeziorami.html>

<http://olsztyn.wyborcza.pl/olsztyn/7,48726,22616055,przedsiębiorcy-boja-sie-dyskusji-o-przyszlosci-jezior-w-olsztynie.html>

<https://ro.com.pl/wladze-olsztyna-zapytaja-mieszkancow-czy-zabudowac-brzegi-jezior/01356756>

<http://www.olsztyn.com.pl/artukul,wiecej-zieleni-czy-apartamenty-i-hotele-ratusz-pyta-mieszkancow-o-zagospodarowanie-okolicy-jezior-i-rzek,24141.html>

<http://olsztyn.wm.pl/476065,Co-z-jeziorami-w-Olsztynie-Mieszkanie-maja-glos.html#axzz55IGYiVZ2>

## Podziękowania

Ktokolwiek organizował kiedyś mniejsze lub większe przedsięwzięcia wie, ile osób angażuje się w ich przygotowanie. W tym miejscu chcielibyśmy docenić i podziękować tym osobom. Bardzo serdecznie dziękujemy za wsparcie merytoryczne, organizacyjne ( i nie tylko) pracownikom Urzędu Miasta w Olsztynie, szczególnie Bartoszowi Kamińskiemu z Biura Dialogu Społecznego i pracownikom Wydziału Rozwoju Miasta i Budownictwa: dyrektor Magdalenie Orlik, zastępcy dyrektora Annie Łukaszewicz, kierownik referatu planistycznego Ewie Gadomskiej oraz paniom Beacie Korzeniowskiej, Katarzynie Nelke i Katarzynie Niebrzydowskiej. Naszym ekspertom – pasjonatom- dr Wiesławie Gadomskiej z Katedry Architektury Krajobrazu UWM w Olsztynie, Marianowi Jurakowi z olsztyńskiego PTTK oraz panu Jackowi Pachuckiemu, którzy zadbali o wątki inspiracyjno- edukacyjne. **Przede wszystkim jednak dziękujemy wszystkim, którzy aktywnie uczestniczyli w konsultacjach, dzielili się wiedzą, spostrzeżeniami, krytycznymi uwagami, rekomendacjami czy też swoimi materiałami** (Miroslaw Arczak, Jarosław Skórski, Paweł Klonowski- dziękujemy za zdjęcia).

Także ze strony Federacji FOSa zaangażowany w przygotowania, organizacje i prowadzenie spotkań był całkiem niemały zespół, w skład którego wchodził: Monika Hausman-Pniewska, Marta Liberadzka, Anna Książak, Paulina Karwowska, Monika Lange, Piotr Pniewski, Bartłomiej Głuszak, Marek Zbytniewski oraz (zdjęcia i promocja) Paweł Pietrzak i Michał Karpeza. Dodatkowo wsparli nas nasi przyjaciele z innych organizacji: Marta Florkowska ze Stowarzyszenia ESWIP, Urszula Podurgiel ze Stowarzyszenia ADELFi z Ełku, Piotr Koprucki z Banku Żywności w Olsztynie i Mateusz Kucz. Dziękujemy.

Oprac. Monika Hausman-Pniewska i Piotr Pniewski

Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa



**Fundusze Europejskie**  
Wiedza Edukacja Rozwój

**Unia Europejska**  
Europejski Fundusz Społeczny



*Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej  
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.*